

AhChHbI

Ареспубликатә ұзынтықтарында үсқөшарта «Аңснымедиа»

2024 ш. февраль 29 № 13-14 (21 520)

Аңсау литература ашыаңарксы, Аңсны жәлар рпоет
Дырмит Иасыф-иңа Гәлиа дижъеи 150 ш. аңра иазкны

Ахаңыркөө идоуха анызуда

Еицакра зқәым ахъз лаша

■ Февраль 21 рзы ап, суа литература ауасхыр азыштытазз, Ап, сны жәлар рпоет Дырмит Иасыф-иңә Гәлия дижытеи 150 шыққаса атца амш азы ҳдоуұтатә күлтүра ағианағы акырза зтазкұа аусмәнгатәкәа еиғекан.

Аңсұа сахьаркыратә литература ашытартқө, Аңсны жәлар рпоет Дырмит Гәлия динижъеи 150 шыққаса атра иамоу ауаажәлларратә тәк ду ахатыр азы, Аңсны Ахада Аслан Бжъания Иүспқа инақырышәнды Аңсны 2024 шыққаса Дырмит Иасыф-ипә Гәлия ишыққасны ирылахәоул. Ишдыру ешпә, ағазет «Аңсны» 105 ш.

Дырмит Гәлия имшира ачыны, Акәа анышә дахъамадоу иғылуу абақафы ашат шыңғарәкәа шытарпцент, аусмазгате ашкә инеиз Аңсны Ахада

рхатарнакцә, атара-аазара амат азыза ухәә зегбы. Аиубилеитә үсмәғат-гатәкә реиңкааразы Аңсны Ахада идтала иапткоуп уи ихатыпса Бадра Гәйнба хантәәфис дызмоу ахәынты-карратә комиссия. Аңсны Ахада Иуспекла 2024 шықаса Д. И. Гәлия ишықәсны ирылахшоуп. Иахъя, табыргытәкъяны, хара зегбы җазлахәу атоурыхтә тәккы змоу ахтыс мәғапсысует җажәлар рдо-ухатә күльтуразы. Дырмит Гәлия ипстазаареи иреңиарата мөсөи, аханатә еипш, иеңиршыгоуп. Уи дынзысыз, апсынгыла дукәә зызы имфа иаңнарбонит җажәлар ирыхтыксхью, ирхыргахью, изтагылаз аамта уадаңқә, настыы пхъякатәи рпе-ипш. Ус anakәха, ижәлар рзы, ахаты бызышә аикәйрхареи арениареи рзы илиршаз ахаангы хаштра акәзәм».

Аңсыны атцарадырыпкаа Ракадемия ахада Зураб Цыпалау иқәгүлараан иазгәеит: «Хазтализ ашықас ныҳәа дүззуп. Аңсуа саһважәа ахатыркөсү, ҳдоухатә пызыа, арккағыс Дырмит Гәлия 150 шықаса ихыңдит. Амреиңш икаххаа аңсуа ирзылпұхаз ауағы, сгәанала, дрыдуқылар қалоит амифологиеи аепоси рәғи акультуратағырақаа-адемиургцәа. Урт ауаатығаса рыбыла хызытыз, иуааны иқаңтаз атагылазаашықәа рзапъыртцеит, азы, амца, ажәлақәа рзаргейт. Дырмит дугыны ижәлар ажәенираала рзапъицент, атцара-лашарахъ амға дирбейт, адырреи ахдырреиры-маңақәа рзааиртит».

Апъсуа тцаарағы иахъанза Дыр-
мит Гәлия ихатареи ирәниара амәхаки
ртцаарағы апъсуа тараваа икәртцахъоу
шмачымгы, акымкәа-әбамкәа амо-
нографиатә усумтәкәеи, астатақәеи,
аочерккәеи штыңхъогы, Ҙхъаңа
иқататәу еиҳауп хәа ипъхъаζоит ака-
демик З. Җыапуа.
Алiterateра-сахъаркыратә жур-

Литература салықтарынан журнал «Алашара» аредактор хада Анастоли Лагәла даапхьеит Д. Гәлия иажәенираала «Сыңсадғыл», жәлар рпоет изку ихатәс жәсенираала.

Амитинг ахыркәшараан Д. Гәлия иажәенираалақәа ирыпхъеит иара убас Б. У. Шынықаба ихъз зху Ақеатәни актәи абжъаратәи ашколи, Д. И. Гәлия ихъз зху Ақеатәни апшыбатәи абжъаратәи ашколи, Е. А. Ешба ихъз зху Ақеатәни ахәбатәи абжъаратәи ашколи ртсаңыз.

(Алгарта 2-тәи ад.)

2024 шықеса Д. И. Гэлиа
ишикэсны ирылахэоуп

Аңсұа сахьарқыратә литература ашытартқышы, Аңсны жәлар рпоет Дырмит Гәлия динижең 150 шыққаса атта иамоу аудаажәлар-

1. *What is the relationship between the two concepts?*

Рзанааттэ ныхэа рыдиныхэалеит

■ Ахъяңтқарра Ахада Аслан Бжъания Апсны Ахъяңтқарра амассатә информация ахархәагақә рзана-аттә ныҳә рыдиныхәалеит.

Адның аларыңын иңбөлүгү:
«Хатыр зәй Аңсны Ахырынцарра
амассате информация ахархәагаңа
русзуаңы!

Гәйк-псык ала ишәйдисныңә-
лоит шәзанааттә ныңә - Аңсны
Ахәйнгәррә Амилаттә кыңкы-
амассатә информбация ахархәа-
гақә, агаζет «Аңсны» 105 шықса-

ра шәылшоит атәылақны аполитикатән ауаажәлларратән процессқәа.

Шәара шәығның тұқынғысы итін арғынан атап көздеу, абағаттара

змоу, ауаажелларра рәпхъя иры-
ду атакпхықера атәс бзианы еи-
лызыкаауа, зыңсадғыыл гәыкала
бзия избо, згәс азыбылуа. Шәара
иахъя шәнапы злаку аус ауасхыр
азыштың таңда Дырмит Иасыф-иңа
Гәлия редакторс даман 105 шықә-
са рапхъя итыңыз агасет «Аңсың»
актәи аномер.

Абри аныхъамш аяны чыдала итабул ҳәә шәасчәарц стахул шәа-апсаразы, иаашәырлүшүа аобиекти-вразы, шәыпрофессионализм азы. Сара агәра згойт апхъақагы шәза-нааттә уал шәшаңжайтцуа, хрестуб-ликақны имфапсыуа ахтысқәа иана-амтуо рцәырлара шашылшо, Аңсны ахыпша аиғыттарда аус айны атак ду

змоу шәлагаламтагы шықало.
Ишәеңізбашшың ағабзиара,
арғиаратә еихъзарақә, еицакра
змам ағазыхаара шәнапы злаку
аүс ақны!»

Аңсны ахтын-қалақ ашколқаа
ныңа дук еиңш иазгәрттәп апа-
тиарх Дырмит Гәлия диниктәи 150
шықәса атра амш. Икам, хымдада
ари амш азгәзәйтәп, гәйла-псыла
иахамтәгилә тарауиүткә.

Шыбыннаты еилыхаран Б.Шыны-
қеба ихъз зху Акәатәи 1-тәи абжы-
рат шок актә залағы. Атафәс, рнапхәфәсәа рыгәтәлакны реа-
зықартон ҳ-Дырмит ду изкыз аипы-
лара. Ирзыпцәз аамтаз азал аафы-
дыртәаит ашколхәйчә, артцафәс. Апоет, адраматург, хбызшәа ашьатар-
кы, изкыз аипыларах дааит, Аңсны атара-дырра Аминистр Инал
Габлия. Аипыларах имәхәйтәз зегыз бзида шаабеит ҳәа раҳәо
уи аиәкаа, артцафы Лиудмила Радион-иңа Адлеиба ажәа лылтейт
ашкол адиректор Нона Делба. Лара иаазыркыаңы дазаатылент. Дырмит
Гәлия итоурих, инысымфа. Атафәс апхыон инеимда-ааимдо ҳлитера-
тура ашьатаркы иаңдамтакәа, қа-
зарыла инрыгизон ипоезия иалху
ашәақәа. Ашколаңы Нонна Ферзба
лнапхарала еиқаа ансамбл «Ана-
на» идир-өйхон, аңсы ахартон апоет
ду иажәенираалақәа «Хоңын-ду»,
«Сыхаара сыйсадылы», «Арғызбен
апхәзбен рышәкә»

Атафы Рабиа Амчба дапхьеит
Дырмит Гәлия изкын илфыз лхатәи
жәенираала. Изаатылент иара убас

Ажәлар рзы иқаз

рапхатәи агаң «Аңсны» аптызтаз, аңса жәлар ылар тәара алзыршаз дшыруаңыз, насты ақыпх ала ишәниеуз ахәа, ишре-илиркаа-уз аиша. Дышрыпхоз ижелар ат-
ралашарах. Абар иихәз уи антың
деңгәрғаны «Иахъа өапарак ҳа-
итаптәп», Ажәенираалақәа «Аеаң»,
«Абрис соуп сара», ажәабжы «Атәым
жәған атака», өң аңыз рхалон абри
аипыларә.

Атыхәтәан аипылары еиқызка-

аи итабул ҳәа раҳәо атадырра аминистр Инал Габлия ихәеит «Хара ихахъароуп Дырмит Гәлия иахзы-
нижыз аус ду ҳазель ҳаицхырааны, уи илшект ҳтоури атцаара, хбызшәа, ҳлитература ахыркыра. Академик
Н.Марр ифуан «Дырмит Гәлия иах-
ра хара ихәиуауз дмизац» ҳәа. Дыр-
мит Гәлия итынха, ихъз-ипша ҳажәлар
ирыцзаует најаза, ибышшәа ақәзар
зыхътас ицкью, абипарацыпхыза
еимырдалоит.

суа литература акафедра артцафы Ахра
Анқәаб. 105 шықәса шахытхуогы, ҳа-
затагылу аамтазы адуни афы агло-
бализация итәгәзаны анырра аномоу,
агаң рацәак имодам ҳәа иахәапшша
шыкоугы, ҳара ҳаипш имачу ажәлар
ххеиқәрхаралыз акырза атсанакеит.
Сара сапсуюп ҳхәар ҳалшит зегы, аха
фынтықалагы ус ҳазырлароуп. Иааниа
ҳабипарақаңыз ирызнахгароуп уи ат-
ақаа еиқаңырханы.

Ажәхәкәа қартцепт Валера Афзба,
Аңсны ашәкәйфәсәа Рейдгыла ахант-
тәафы Вахтанг Апхазоу. Иара иазгә-
итеит Аңсны Ахада идцала ишаңдоу
ахәынтарратә комиссия, Бадра Гәйнба
напхарал зито, арт арыцхәкәа рымфап-
гаралы.

Ажәа ихәеит ажурнал «Алашара»
аредактор хада, Дырмит Гәлия ипрем-
ия занашуо Анатоли Лагела. «Дыр-
мит Гәлия ишәкәа зығны ифнам,
урт ирмәпхыац уи дзапсұахом», из-
гәеит иара. Нас дапхьеит Дырмит
Гәлия изкыз ажәенираала. Аипыла-
ра итәз идирыбан апоет ипстазаара
аты зыңпшша авиденцтама. Табара
зықзам ҳпенду ицәхәақаа ирыцин
изыркыз ажәенираалақәа. Апоетесса Ка-
ма Бытба дапхьеит лхаты жәенираала.

Апесиз азқаңаа иаарымыр-
дон игықатагаха асцена зырлашоз
ансамбл «Адац» ақаашацәа. Ажәеи
ашәеи еилагзо, акраамта акультура
Афы ифнүфун ҳ-Дырмит ду их-
шықтакәа. Сарғыз исахуп систатия
хсыркәшарц апоет иғәтахрақәа кказа
изыншупа ицәхәақаа рыла:

Истахын сара сәхәтәи қалая сқа-
ларцы,

Аңсны изаенғу ақаымзар даеакы
сымхәарцы,

Аңснаа еидгылауа рхәатәи

еиқәшәарцы,

Русқәа бзиан адиррах рхы дыр-
харцы...

Харккағ ду имәфала

Дырмит Гәлия – 150

**Аңснаа литература ашьатаркы, ҳажәлар атадырра амәхан ыңы-
рызгәз, хбызшәа, ҳтоурих зегы
рхытхыртағ иғылаз Дырмит Есыф-иңа
Гәлия диниктәи итәеит 150 шықәса.
Иара убас 105 шықәса ахытәеит иара
иахзапицаз агаң «Аңсны».**

Арт акрыздақуа ахтыс дукә Аңс-
ны жәлар мәхакы тбаала иазгәрттәп.
Февраль мза 19 азы Гәдоута ақалак
Р.Дасания ихъз зху акультура Афы
ахыбрағы имәфапысит. Д.Гәлия диниктәи
150 шықәса атра иазкыз аипылара. Уи
имәфапиғон апоет қәыпш Инал Гыцба.

Апоет, арккағ ду Дырмит Гәлия иажә-
енираалақәа ирыпхыон уи өң аңыз ахы-
затас ашколхәйчә: Ариана Бар-
цы, Ҳаҳбәиа-пха Даны, Гәрьи Ҷыныба.
Аңснаатцаара аинститут аусзуғы Диға
Габния дазаатылент Дырмит Гәлия ито-
урих, хәи змағам иара иңбаба, аңсна
жәлар милағас ҳшықағыланы, ҳәақы
ххәрараты ҳкаларалы илиршад. Дырмит
Гәлия иажәенираала «Хоңын ду» иал-
ху ашәа нарығзит ансамбл «Ритца»
ашәхәафәа (Асахъаркырауп напхагы
Нора Чамагәуа).

Дырмит ду илшарақәа аназгәаҳо,
рапхыа ихаргылоит синтәа 105 шықә-
са зхытца ҳажәлар ртоурих, ылбах-
тыра иузәкытмұа агаң «Аңсны». Ажәа ихәеит аредактор хада, Аңс-
нытәи ахәынтарратә университеттә

Ареспубликатә ҳәынтарратә усқәартта «Аңснымедиа»

АПСНЫМЕДИА

gazeta-apsny.info
apsnygazeta@mail.ru

ател: +7 (840) 226-15-75 / 226-59-73
атызтып: Аңсны, Акәа ақ, Ажәанба имфа, 9

Аредактор хада
Ахра АНҚӘАБ

Апсадгыл ахъчафәа Рымш

Агәырбәаратә концерт

Стелла.Сақания

**Ааигәа Владислав Арзын-
ба ихъз зху Аибашыратә фыр-
хатара ахъз-апшама амзеи
ақын имәфапысит агәырбә-
ратә концерт. Уи азкын
февраль 23 рзы Үрстәсле-
ла иазгәртә апсадгыл ахъ-
чафәа Рымш.**

Аконцерт аадырттә ав-
калтә-инструменттә рхә-
гақәа рансамбл «Гәында»
(асахъаркыратә напхагы -
Аңсны зеңап-сазтәи ар-
тист Роза Чамагәуа). Анафс
ашәақәа назыгзоз иреиуо-
уп: Нарсоу Абыхәба, Артур
Лакраба, Омар Сангәлия, иа-
ра убас ахәытәи-кәашаратә
ансамбл «Абаза», аерманцәа
рансамбл «Ахтамар» ухәа
иращаа.

Имаңзаргы – гәыкала

Ирылшоз ала...

Гал араион ашколқаа ртәа-
цәа араион атара ақәша аиха-
бы Екатерина Габелия лнапхагы-
ра атара ақәша аусзуғы а-
рыцны жәабранны 21 азы
Дырмит Гәлия Илтература-ме-
мориалтә афын-амзиеи иата-
йт. Ашколхәйчәа рзы амзиеи
афы аекскурсия мәфапырге-
ит, иддирбейт, ирзептәрхәе-
ит зегы реиҳа аинтерес зтую
амзитеа экспонатқаа ртәи.
Ашколхәйчәа Дырмит Гәлия
иажәенираалақәа апсышәала
ирыпхыеит.

Аңснаа литература ашьатар-
кы Дырмит Иасыф-иңа Гәлия

Ашахматтә еицлабрақәа

Ахәыцара арғиаразы

Аманда Анталаа

**Ишдирү еиңш жәабранны-
за 23 азы адуни зегы ақын
иазгәртәит апсадгыл ахъ-
чаф имш. Убри инамаданы
Акәа, «Дом Москвы» ақын
имәфапысит ашахмат азы аи-
цлабрақәа.**

Урт рхы ылдадырхәйт 16
гәып. Ағаыпта еицлабрақәа

